

За автора:

Васил Ясенов е приложен статистик, специалист по причинно-следствени изводи. Има докторска степен по икономика и е работил като учен по данни в UC Berkeley, Stanford University и Adobe Inc. Неговите изследвания са публикувани в големи академични списания като Proceedings of the National Academy of Sciences, Journal of Public Economics и JAMA Pediatrics. Работата му с данни е представена в The New York Times, The Washington Post и The Wall Street Journal.

За книгата:

Алия е смело малко момиче, което обича да събира гъби в гората. Когато пожар унищожава енциклопедията на селото за гъбите, всички остават да гадаят кои гъби са безопасни за ядене.

Как може Алия да създаде нов справочник за гъби, който да ѝ помогне да разбере кои са безопасни и кои не са? Един прост начин за водене на бележки и учене от закономерности може би крие отговора.

Отзиви:

"Ясенов е написал втора книга? Някой изобщо завърши ли първата?!"

**JENS HAINMUELLER, KIMBERLY GLENN PROFESSOR AND
PROFESSOR OF POLITICAL SCIENCE, STANFORD UNIVERSITY**

"Първата книга на Ясенов ми хареса повече. От друга страна, тази не я прочетох."

**LESTER LUSHER, ASSOCIATE PROFESSOR OF
ECONOMICS, UNIVERSITY OF PITTSBURGH**

"Добре, ще я погледна. Остави копие най-отзад в най-долното чекмедже."

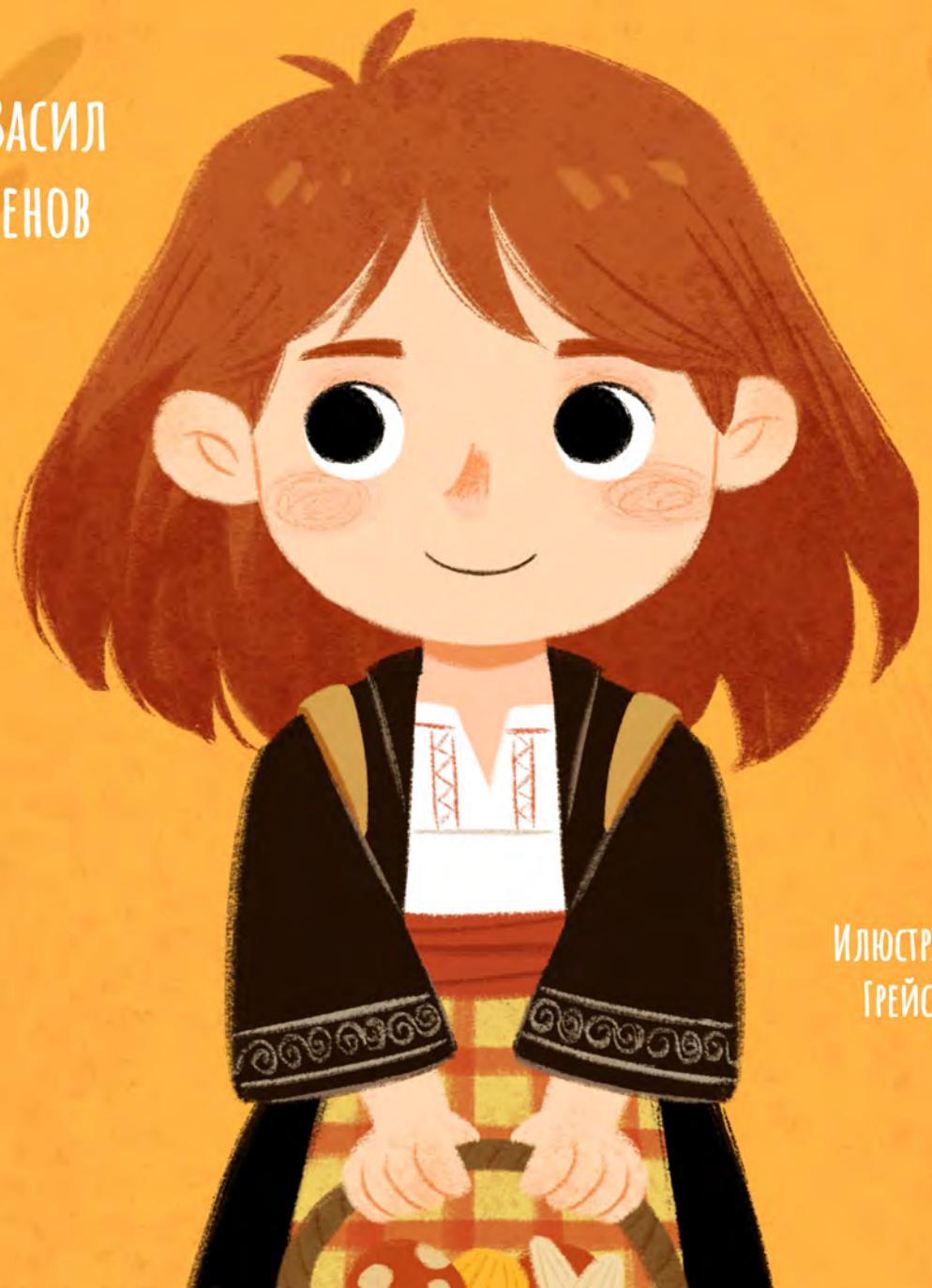
**VLADIMIR TYAZHELINKOV, ASSOCIATE PROFESSOR OF
ECONOMICS, UNIVERSITY OF SYDNEY**

"Смел принос в областта на ненужните метафори."

REVIEWER #2, STILL ANGRY FROM YASENOV'S FIRST BOOK

Машинно Обучение за Малки Деца: Алия и Тайната на Горските Гъби

от
Васил
Ясенов

Илюстрации:
Грейс Жи

За моята племенничка

Машинно Обучение за Малки Деца: Алия и Тайната на Горските Гъби

Автор: Васил Ясенов

Илюстратор: Грейс Жи

Никака част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или използвана по какъвто и да е начин без предварителното писмено разрешение на притежателя на авторските права, с изключение на използването на кратки цитати в рецензия на книга.

За заявки за разрешение се свържете с издателя на
yasenov@gmail.com.

<https://vyasenov.github.io>
Copyright © 2025 Vasil Yasenov
All rights reserved.

Бележка до родители и деца:

Тази история е за Алия, която се учи да подрежда и класифицира гъби – като учен или модел за машинно обучение. Но в истинския свят дивите гъби могат да бъдат опасни – дори за възрастни! Никога не опитвайте или пипайте гъби, които намирате в природата, освен ако възрастен експерт не каже, че са безопасни.

Машинно Обучение за Малки Деца: Алия и Тайната на Горските Гъби

И МАЛО ЕДНО ВРЕМЕ, В ЕДНО ДАЛЕЧНО СЕЛО, ЕДНО МОМИЧЕНЦЕ НА ИМЕ АЛИЯ. Алия беше смела, силна и любопитна. Тя обичаше да ходи на походи из гората и да хапва вкусни гъби. Всяка година с нетърпение чакаше пролетния

гъден събор на селото. Но този път имаше проблем: ужасен пожар беше унищожил единствената енциклопедия за гъби! Всички бяха тъжни – особено Алия. Съборът нямаше да се състои, защото никой вече не можеше

ДА РАЗПОЗНАЕ КОИ ГЪБИ СА ВКУСНИ И КОИ ОТРОВНИ. АЛИЯ РЕШИ ДА ПОМОГНЕ.
ТЯ ИСКАШЕ ДА НАПРАВИ НОВ СПРАВОЧНИК ЗА ГЪБИТЕ И ТАКА ДА СПАСИ СЪБОРА! Но
ТОВА БЕШЕ ГОЛЯМА И СМЕЛА ЦЕЛ. КАК ИЗОБЩО МОЖЕШЕ ДА РАЗБЕРЕ КОИ ГЪБИ СА

БЕЗОПАСНИ ЗА ЯДЕНЕ? ИЗВЕДНЪЖ Й ХРУМНА ИДЕЯ. АЛИЯ ГРАБНА ТЕФТЕРА
СИ, ОБУ ОБУВКИТЕ СИ И НЯКОЛКО САНДВИЧИ С ПАТЛАДЖАН И КОЗЕ СИРЕНЕ.
ТЯ СЕ ОТПРАВИ КЪМ ГОРАТА, КАТО МАХНА ЗА СБОГОМ НА МАМА И ТАТКО.

Алия тръгна да разгадава тайните на дивата гора. Навсякъде имаше най-различни гъби – големи и малки, гладки и гривави, червени и кафяви. Някои растяха по дърветата, други – в сенчестата трева. Алия не посмя сама

да опита нито една, но знаеше, че животните са мъдри и умеват да ги различават. Видя катерици, които с удоволствие гризеха малки кафяви гъби, а зайците подушваха червените и бързо отскочаха настрани.

Алия наблюдаваше внимателно. Тя записваше всичко за всяка гъба: цвета, големината, формата, миризмата, къде расте и дали животните я харесват или я избягват. Скоро стана объркващо – толкова много гъби и толкова

подробности! Но не след дълго започна да забелязва закономерности:
 „Аха! Тези червените с бели точки? Зайците никога не ги докосват.“
 „А кафявите, които приличат на малки чадърчета? Катериците не могат да

ИМ СЕ НАСИТАТ!" Алия прегледа бележките си и нарисува на нова страница едно малко дърво. Не истинско, а мисловно дърво. Всяко разклонение задаваше въпрос: „Гъбата червена ли е?”, „Малка ли е?”

„Расте ли върху пън?” В края на всяко клонче тя записа: Вкусна или Отровна. Това бе нейният начин да предсказва кои гъби животните биха яли и кои биха избягвали – според наблюденията ѝ.

Тогава Алия забеляза една странна гъба, каквато не бе виждала досега: светлокафява, с форма на камбанка, израснала до един мъхест камък. Тя се спря. Това бе идеалният момент да провери дали нейното

мисловно дърво наистина работи. Щеше ли то да ѝ помогне правилно да отгатне дали тази нова гъба е безопасна? Алия внимателно проследи клончетата на мисловното дърво и тихичко каза:

„ТАЗИ БИ ТРЯВАЛО ДА Е ВКУСНА.“ ПОСТОЯ МАЛКО. КАТЕРИЦА СЕ ПОЯВИ, ПОДУШИ ГЪБАТА И Я ЗАХРУПА ДОВОЛНО. АЛИЯ СЕ УСМИХНА. НЕЙНОТО МИСЛОВНО ДЪРВО РАБОТЕШЕ! СЕГА ВЕЧЕ ЗНАЕШЕ КАК ДА РАЗЛИЧАВА

БЕЗОПАСНИТЕ ГЪБИ ОТ ОТРОВНИТЕ, И ГОРСКАТА ЗАГАДКА БЕ ОКОНЧАТЕЛНО РАЗГАДАНА! ТЯ СЕ ВЪРНА У ДОМА С ПЪЛНИ СТРАНИЦИ БЕЛЕЖСКИ. БИБЛИОТЕКАРКАТА ГИ ПРЕВЪРНА В КРАСИВА КАРТА, ПОКАЗВАЩА КОИ ГЪБИ МОГАТ ДА СЕ ЯДАТ.

Съборът бе спасен! Кметът гордо вдигна картата на Алия, а селяните използваха нейния наръчник, за да събират гъби смело. Имаше музика, смях и купи с гореща вкусна чорба за всички.

Но най-щастлива от всички бе Алия, защото откри нещо чудесно: че като наблюдава, забелязва и се учи от закономерностите, може да решава всякакви загадки.

КРАЙ

Благодарности:

Огромни благодарности на дълготърпеливата ми съпруга Челси! Тя е мой доверен съветник, главен редактор и главен вдъхновител във всяко едно приключение.

Наздраве за приятелите и колегите, чието настърчение след първата ми книга беше невероятен тласък.

На баба ми и дядо ми, и на родителите ми, които ме научиха на радостта от брането на гъби.

Специални благодарности на приятелите ми от задната корица... С ваша помощ тази история ще достигне до още повече малки изследователи.

И накрая, на Алия, която вдъхнови цялата тази история от самото начало.